

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci žalobkyně **L.J.**, zastoupené J. S., bytem tamtéž, jako obecnou zmocněnkyní, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, k žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4.5.2015, č. j. MPSV-UM/11473/15/4S-MSK, o **příspěvek na péči**,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4.5.2015, č. j. MPSV-UM/11473/15/4S-MSK **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobkyni byl přiznán od srpna 2014 ve výši 800,- Kč měsíčně příspěvek na péči.

[2] Žalobkyně v zastoupení obecnou zmocněnkyní podala u zdejšího soudu dne 22.5.2015 žalobu proti v záhlaví označenému rozhodnutí z důvodu, že rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, je založeno na neúplném a nepřesvědčivém závěru posudkové komise, a proto nemůže být zákonné. Posudková

komise k datu jednání 5.3.2015 dospěla k závěru, že žalobkyně vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči při čtyřech základních životních potřebách, a to: a) mobilita, d) stravování, f) tělesná hygiena, j) péče o domácnost. Žalobkyně 17.3.2015 argumentovala, že došlo k dalšímu zhoršení, již se pohybuje na invalidním vozíku a přesto posudková komise dne 17.4.2015 dospěla k závěru, že žalobkyně nezvládá toliko tři základní životní potřeby. Komise tak hodnotila zdravotní stav na základě lékařských zpráv ¾ roku starých a žádné nové lékařské nálezy si nevyžádala, neprovedla opětovné sociální šetření. Onemocnění žalobkyně Parkinsonovou chorobou je progresivním nervovým onemocněním a je nevyhnutelné, že dochází ke zhoršování zdravotního stavu. Navrhla, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení.

II.

[3] Žalovaný označeným rozhodnutím podle ustanovení § 90 odstavce 1 písm. c) správního řádu napadené rozhodnutí v části výroku změnil tak, že nově zní: Přiznat příspěvek na péči ve výši 800,- Kč měsíčně od srpna 2014. V odůvodnění uvedl, že rozhodnutím Úřadu práce ČR – Krajské pobočky v Ostravě ze dne 18.11.2014 nebyl přiznán příspěvek na péči z důvodu, že nejde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dle lékaře OSSZ ze dne 14.10.2014. V odvolacím řízení posudková komise dne 5.3.2015 vyslovila, že ode dne 12.8.2014, i k datu jednání posudkové komise, z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je vyžadována každodenní pomoc, dohled nebo péče jiné fyzické osoby u čtyř základních životních potřeb. Jedná se o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podmíněný Parkinsonovou chorobou, organickou poruchou nálady, stavem po úraze pravé dolní končetiny, levé pažní kosti a distálního radia, oboustrannou omartrózou a chorobami interní povahy. V doplňujícím posudkovém hodnocení ze dne 17.4.2015 dospěla komise k závěru, že nezvládá tři základní životní potřeby: a) mobilitu, f) tělesnou hygienu, j) péči o domácnost.

[4] Žalovaný ve svém písemném vyjádření k žalobě ze dne 17.6.2015 popřel oprávněnost námitek uvedených v žalobě. Popsal průběh správního řízení a zdůraznil, že posudkem posudkové komise MPSV bylo prokázáno, že žalobkyně nezvládá ve výsledku tři základní životní potřeby. K námitce, že zdravotní stav byl posuzován na základě ¾ roku starých lékařských nálezů uvedl, že posudková komise při posuzování stupně závislosti je povinna vycházet ve smyslu ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách ze zdravotního stavu doloženého nálezem ošetřujícího lékaře z výsledku sociálního šetření, z výsledku funkčních vyšetření a vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Mimo jiné tak bylo vycházeno i z nálezů neurologa MUDr. M. ze dne 4.12.2014 a psychiatrického vyšetření MUDr. K. ze dne 27.2.2015. Vyšetření MUDr. M. nepopisovalo objektivní nález a obsahovalo nepravdivou diagnózu o středně těžké demenci a paraplegii dolních končetin. Toto tvrzení nebylo podporováno dalšími lékařskými nálezy. Neztotožnil se s namítanou neschopností životní potřeby b) orientace, s odvoláním na nález psychiatricky ze dne 27.2.2015 provedeno na žádost posudkové komise MPSV, dle kterého je žalobkyně lucidní, orientována správně, náladu má pokleslou, emočně je chudší atd. U žalobkyně stav zmatenosti trval jen krátce po operaci a životní potřebu b) orientaci ve smyslu vymezení vyhláškou č. 505/2006 Sb. zvládá. S ohledem na výsledek sociálního šetření zvládá i životní potřebu c) komunikaci. Ve svém vyjádření žalovaný nezpochybnil ani správnost posouzení dalších životních potřeb, a to d) stravování, e)

oblékání, f) obouvání, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví. Navrhl žalobu zamítnout.

III.

[5] Z obsahu správního spisu soud zjistil, že

- dne 12.8.2014 žalobkyně podala žádost o příspěvek na péči,
- dne 3.9.2014 v domácnosti žalobkyně bylo provedeno sociální šetření a v záznamu uvedla, že žadatelka seděla v křesle a četla si, přítomná dcera jí pomohla vstát z křesla. Pomohla ji otočit směrem k sociální pracovníci a za pomoci hole a držení se druhou rukou dcery přešla do kuchyně. Žadatelka sama sdělila, že má Parkinsonovu nemoc, má velký třes v rukou, měla zlomený krček, nevydrží chodit delší dobu, má bolesti v pravé slabině, používá dvě francouzské hole, někdy jen jednu. Delší sezení a ležení jí nevadí, ale nevydrží dlouho stát, bolí ji v kloubech, proto sama nevstane. Sama se posadí na posteli a vstane z ní, její výšku má uzpůsobenou, občas však potřebuje pomoc. Je dobře orientovaná osobou a časem, nemá problém s poznáváním lidí. Uvedla, že nebyla orientovaná místem v době po proděláním operace v květnu. Žadatelka mluvila pomalu, ale srozumitelně, odpovídala adekvátně, nezvládá písemnou komunikaci. Není schopna si sama uvařit, sama je schopna namazat rohlík. Někdy má problém udržet hrnek i příbor a někdy si musí jídlo přihnout rukou. Potřebuje pomoc s oblékáním, sama si neobleče kalhoty ani tričko, nezapne si knoflíky a dcera jí pomáhá i s obouváním. Základní hygienu jako čištění zubů, mytí rukou zvládá sama, avšak pod dozorem dcery, aby neupadla. Vyžaduje pomoc při vstupu a výstupu z vany, při mytí vlasů, při provádění manikúry a pedikúry. Trpí únikem moči. Očistu na WC provádí sama. Na WC má madla. Léky jí chystá a podává dcera. V nemocnici jí léky změnili a teď přesně neví, jaké užívá. K lékaři ji vozí dcera s manželem. Nikdy není sama doma, většinou je s dcerou, občas ji navštěvují kamarádky. Není schopna provádět žádné domácí práce, o domácnost se stará pečující osoba. Bydlí v domě společně s dcerou a v blízkosti nejsou příliš dostupné služby. S doprovodem dojde maximálně na zahradu,
- dne 14.10.2014 lékař OSSZ Karviná posoudil skutek závislosti se závěrem, že se nejedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav,
- dne 18.11.2014 správní orgán I. stupně o žádosti rozhodl pod č.j. 69256/2014/BOH tak, že příspěvek na péči nepřiznal,
- dne 3.12.2014 bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno odvolání proti rozhodnutí ze dne 18.11.2014 a 8.12.2014 byla dále doručena lékařská zpráva MUDr. M. ze dne 4.12.2014 mimo jiné o obsahu tremor rukou, Parkinson klidový, statický, nechodí, paraplegie, apraxie chůze, inkontinence, smíšená demence středního stupně atd. Odvolací orgán – žalovaný v tomto řízení – vyžádal posouzení zdravotního stavu posudkovou komisí MPSV ČR v Ostravě a tato komise dne 5.3.2015 ve svém protokolu uvedla, že na základě posudkového spisu OSSZ Karviná, spisu odvolacího orgánu, zdravotní dokumentace praktického lékaře MUDr. C., lékařských nálezů zaslaných k jednání posudkové komise, a to psychiatrický nález MUDr. K. ze dne 27.2.2014 a sociálního šetření provedeného krajskou pobočkou úřadu práce ze dne 3.9.2014, dospěl k závěru, že posuzovaná

osoba je závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost), neboť nezvládá čtyři základní životní potřeby /písm. a), d), f), j)/ a u posuzované se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podmíněný Parkinsonovou nemocí, organickou poruchou nálady, stavem po úraze pravé dolní končetiny, levé pažní kosti a distálního radia, oboustrannou omartrózou a chorobami interní povahy. Není medicínský důvod pro nezvládání oblékání a obouvání, fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobních aktivit. Svůj nálezný posudková komise konkrétně opřela o propouštěcí zprávu z Lázní Darkov z 11.6.-16.7.2014, nález praktického lékaře ze dne 22.8.2014, neurologického nález MUDr. M. ze dne 4.12.2014, které však komise považovala za nevěrohodné, protože nepopisuje objektivní nález, nepravdivě uvedl diagnózu středně těžké demence, stejně tak diagnóza paraplegie dolních končetin nebyla zaznamenána ošetřujícím lékařem ani hospitalizací, lázeňským pobytem ani sociálním šetřením. Dále odkázala na psychiatrický nález MUDr. K. z 27.2.2015 a sociální šetření ze dne 3.9.2014. Tento stav byl i k datu 12.8.2014. S ohledem na namítané zhoršení zdravotního stavu žadatelky byl vyžádán u posudkové komise MPSV ČR další posudek a tato dne 15.4.2015 uvedla, že není medicínský důvod pro nezvládání stravování, zhoršení mobility nebylo doloženo lékařským nálezem, nelze proto posoudit, zda jde o zhoršení trvalé či přechodné a vyslovila, že žadatelka je závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I., neboť není schopna zvládat tři základní životní potřeby, a to a), f) a j) a tento stav byl i k datu 12.8.2014.

IV.

[6] Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) mobilita,
- b) orientace,
- c) komunikace,
- d) stravování,
- e) oblékání a obouvání,
- f) tělesná hygiena,
- g) výkon fyziologické potřeby,
- h) péče o zdraví,
- i) osobní aktivity,
- j) péče o domácnost.

[7] Podle § 9 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb. při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

[8] Podle ust. 9 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb. pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat

základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

V.

[9] Krajský soud hodnotil nejen napadené rozhodnutí, ale i zákonnost správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle skutkového a právního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

[10] V první řadě soud nemůže přehlédnout skutečnost, že posudkové orgány posuzovaly schopnost zvládat základní životní potřeby žalobkyně, aniž by provedly vlastní vyšetření žalobkyně. V této souvislosti soud poukazuje na dosud v judikatuře zastávaný názor, že vyšetření posuzované osoby v řízení o příspěvku na péči lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí MPSV by mělo být pravidlem, jež však neplatí bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14.9.2011, č. j. 4 Ads 82/2011-44, www.nssoud.cz). Taková okolnost případu, která vyžaduje přímé vyšetření žalobkyně posudkovými orgány, by bezesporu připadala do úvahy při odlišnosti posouzení schopnosti žalobkyně zvládat základní životní potřeby. Tyto odlišnosti mohou být vyjádřeny v rozdílném hodnocení sociální pracovnící oproti názoru posudkového orgánu nebo rozdíly popsané odbornými lékařskými nálezy. Soud srovnával schopnosti zvládat základní životní potřeby popsané sociální pracovnící versus posudkové orgány, které vycházely z odborných lékařských nálezů. Vycházejíc z této úvahy pak soud rekapituluje následující:

[11] Při posuzování stupně závislosti s odvoláním na uvedené v odstavci 6 tohoto rozsudku jako nezvládnuté úkony byly vyhodnoceny posudkovými orgány tak, že lékař okresní správy sociálního zabezpečení nevyhodnotil ani jednu základní životní potřebu jako nezvládanou a PK MPSV uznala nejdříve čtyři, pak opravila na tři.

[12] Rozhodnutí žalovaného je opřeno především o posudek posudkové komise MPSV. Soud proto hodnotil obsah tohoto posudku z pohledu jeho přesvědčivosti, úplnosti a objektivnosti. V první řadě soud zdůrazňuje, že zdravotní stav spolu s posudkovým lékařem hodnotil lékař internista a poté lékař psychiatr. Zdravotní stav byl hodnocen na základě propouštěcí zprávy z Lázní Darkov z období června a července 2014, nálezu praktického lékaře ze dne 22.8.2014, neurologického nálezu ze dne 4.12.2014 (komise tento zpochybnila), psychiatrického nálezu ze dne 27.2.2015 a sociálního šetření. Své závěry odůvodnila, přičemž dne 5.3.2015 uvedla, že není medicínský důvod pro nezvládání oblékání a obouvání, fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobních aktivit (není kognitivní postižení, vidí, slyší, svalová síla a rozsah pohybu horních i dolních končetin je dostatečná, když je schopna se podepsat, sama se najíst příborem, je schopna sedět i zvednout dolní končetinu proti gravitaci, zvládnout přesuny z vozíku, je schopna cestovat autem k lékařům i na úřady, může použít facilitátory – obouvací lžící). Komise uznala nezvládání mobility, stravování, tělesné

hygieny, péče o domácnost. Žalovaný správní orgán si vyžádal s ohledem na sdělení, že došlo ke zhoršení zdravotního stavu, doplňující posudek a tento byl vypracován dne 15.4.2015. Posudková komise aniž měla jakékoliv aktuální lékařské nálezy, neboť konstatovala, že vycházela ze spisové dokumentace MPSV MsK včetně odvolání, sociálního šetření ÚP ČR (ze dne 9.9.2014, poznámka soudu) aniž by sama s posuzovanou osobou byla v osobním kontaktu, dospěla k závěru, že posuzovaná nezvládá toliko tři úkony (a,f,j). Krajský soud si z opatrnosti vyžádal i posudkový spis vedený okresní správou sociálního zabezpečení. V tomto spise je lékařský nález pro posouzení zdravotního stavu ze dne 22.8.2014 vystavený praktickým lékařem, ve kterém je mimo jiné uvedeno zhoršující se parkinsonský třes rukou, který ji omezuje v úkonech s jemnou motorikou rukou a v praní (tady dle názoru soudu s ohledem na četné překlepy ve zprávě mělo být správně uvedeno a „v psaní“), propouštěcí zpráva ortopedického oddělení Nemocnice s poliklinikou Karviná-Ráj.

[13] Soud přisvědčil žalovanému správnímu orgánu v důvodnosti vyžádání doplňujícího posudku od posudkové komise MPSV, avšak v žádném případě nesdílí jeho názor, že posudek v podobě, v jaké mu byl předložen (ze dne 15.4.2015), naplňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a celistvosti, které jsou od něj očekávány a jsou založeny ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 23.9.2009, čj. 4 Ads 57/2009-53) a mohl být objektivním a seriózním podkladem pro rozhodnutí. Žalovaný je ten orgán, který ve věci rozhoduje a je jeho právem a povinností od posudkové komise vyžadovat posudek v takové kvalitě, který je svým obsahem nezpochybnitelný. Jestliže posudková komise vypracovala doplňující posudek, a soud znovu zdůrazňuje, že se tak stalo s ohledem na tvrzené zhoršení zdravotního stavu, které s ohledem na stěžejní onemocnění, Parkinsonovu chorobu, lze naprosto reálně předpokládat, bez jakéhokoliv nového lékařského nálezu a zejména bez osobního kontaktu členů komise s posuzovanou osobou, dospěl soud k závěru, že tento posudek je toliko formalistický a zcela zpochybnitelný.

[14] S ohledem na výše uvedené soud dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť doplňující posudek je nepřesvědčivý. Vzhledem ke zjištěné vadě soud zrušil napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 s.ř.s. a současně rozhodl vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Žalovaný v dalším řízení odstraní vady řízení spočívající v nepřesvědčivosti posudku posudkové komise MPSV ČR s pracovištěm v Ostravě z důvodu uvedených v odst. 12 a 13 tohoto rozsudku.

VI.

[15] O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně náklady řízení neúčtovala a také jí dle obsahu soudního spisu žádné nevznikly, proto bylo rozhodnuto tak, jak ve výroku II uvedeno.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí l z e podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 23. července 2015

JUDr. Jana Záviská
samosoudkyně